

Характеристика

вивчення особистості обдарованого учня студентами-практикантами

Розділ 1. Загальні відомості про учня

1.ПІБ, вік, клас, домашня адреса, навчальна успішність, термін навчання в даній школі;

Середній бал академічної успішності в минулому навчальному році і на даний час.

Нагороди, відзнаки.

В яких конкурсах, змаганнях учень приймав участь. Які результати.

Захоплення, хобі. Які гуртки, секції відвідує?

Навчальна література чи інші джерела, що використовуєте при підготовці до уроків.

Життєве кредо, девіз, улюблений вислів учня.

2. Сімейні умови: склад сім'ї, обов'язки учня у сім'ї, атмосфера у сім'ї для розвитку здібностей та обдарованості, ранній прояв обдарованості (здібностей: математичних, гуманітарних); у якому віці проявилась обдарованість і з якого предмету.

3. Вікові особливості учня (випереджує вік, норма, відстає від вікової норми: у чому це проявляється).

4. Ситуація розвитку у сім'ї:

- соціальна: статус батьків, матеріальне становище; наявність чи перебуває хтось із батьків за кордоном;

- психологічна: психічне здоров'я батьків;

- соціально-психологічна: стосунки у сім'ї, особливості спілкування, місце учня у системі сімейних стосунків;

- моральна атмосфера: моральні норми, цінності, ідеали, традиції; яких дотримуються усі члени сім'ї; моральне здоров'я батьків;

- духовна атмосфера: реалізація вартостей: віра, надія, любов, вірування; роль батьків у розвитку духовності учня; духовне здоров'я батьків;

- педагогічна: особливості сімейного виховання, стилі та технології виховання та їх вплив на розвиток обдарованості.

5. Особливі обставини: стан здоров'я, особливі потреби учня, фізичні та душевні травми у дитинстві (встановити у довірливій співбесіді з класним керівником та учнем).

Висновок про оптимальність ситуації розвитку для розвитку обдарованості у сім'ї. У чому є оптимальність, а в чому неоптимальність.

Розділ 2. Особистісна сфера учня

2.1. Розвиток самосвідомості, зокрема:

- Особливості Я:

- сила Я, цілісність;

- уявлення про себе (Я-ідеальне, Я-реальне, Я-минуле, Я-теперішнє, Я-майбутнє);

- сукупність настанов щодо себе;

- особливості самооцінки (стійка, завищена, занижена, нестійка). Як оцінює себе (висока, низька)?

- рівень домагань (високий, низький, стійкий, нестійкий), сфери домагань, сфери високих домагань і сфери низьких домагань);

- соціальні очікування (хто для нього є авторитетом);

- впевненість у власних силах, знання власних переваг та їх використання (на основі спостереження та анкети);

Висновок про розвиток самосвідомості учнів. Наскільки є здоровим Я? Чи відповідає рівень розвитку самосвідомості віку.

2.2. Спонукальна сфера учня:

- 1) Духовні та моральні ідеали, цінності, норми; духовні потреби (вірування, сумління, надії, релігійна віра, любов);
 - 2) Висока мотивація досягнень та головні потреби (усвідомлювані і неусвідомлювані);
 - 3) Психологічні потреби (в безпеці, захисті, у спілкуванні);
 - 4) Соціально-психологічні потреби (потреби в самоствердженні, самореалізації, самовираженні);
- конкретні мотиви (інтереси, звички, цілі, наміри, ідеали);
 - настанови щодо світу, інших людей, самого себе.

Висновок про спрямованість спонукальної сфери (егоїстична, гуманістична, просоціальна, групова). Основні інтереси, потреби, цінності, ідеали, конструктивні та деструктивні моменти.

2.3. Особливості емоційно-вольової сфери учня

1. Особливості вияву емоцій.
2. Форми і зміст переживань, емоцій. Переважаючі емоції. Здатність до регулювання емоцій.
3. Почуття: розвиток окремих видів почуттів.
4. Емоційна спрямованість. Переважаючий настрій. Типові переживання учня та їх причини.
5. Розвиток волі. Охарактеризувати основні вольові якості.
6. Особливості контролю власних дій (на основі спостереження).

Висновок про особливості емоційно-вольової сфери.

Розділ 3. Пізнавальна діяльність учня та процес навчання:

Рівень навчальних досягнень, лінія успішності (причини н нерівномірності), системність і міцність знань;

Усвідомлення обов'язків школяра, інтерес до навчання (до яких саме предметів).

Ставлення до оцінювання своєї навчальної діяльності педагогами;

Ступінь сформованості вміння вчитися, планувати свою роботу, контролювати себе.

Розвиток інтелекту:

- розвиток відчуттів;
- сприймання, спостережливість;
- розвиток уваги;
- розвиток пам'яті (види, властивості);
- розвиток мислення (засвоєння дії, види мислення);
- розвиток уяви;
- індивідуальні особливості розвитку інтелекту;
- когнітивні та пізнавальні стилі;
- пізнавальні інтереси.

Висновок про розвиток інтелектуальної сфери.

Розділ 4. Соціальна сфера учня та його життя.

4.1. Особливості діяльності та поведінки учня: активність, організованість, наполегливість у вирішенні складних завдань (на основі спостереження).

4.2. Спілкування та взаємодія з оточуючими: прагнення спілкування, ініціативність у процесі спілкування; поведінка у конфлікті (на основі спостереження).

4.3. Ставлення учня до оточуючих (ровесників, батьків, вчителів, старших людей): прагнення до домінування, товариськість, толерантність, вияв поваги (на основі спостереження). Товариші учня.

4.4. Стосунки з оточуючими. Доброзичливі-недоброзичливі, відкриті-невідкриті.

4.5. Статус учня в класі (групі): популярність, кількість друзів серед однокласників, ставлення до нього однокласників, авторитетність серед однокласників (на основі схеми спостереження та анкети).

4.6. Особливості навчальної діяльності. Ставлення до навчальної діяльності: вчасність. Ретельність та самостійність виконання домашніх завдань, зацікавленість певними предметами та ін.. (на основі анкети).

4.7. Життя учня поза школою. Хобі та позашкільна діяльність учня: відвідування гуртків, секцій, участь у громадському житті класу, школи, мікрорайону (на основі анкети).

4.8. Уявлення про майбутню професію, досягнення, мрії (на основі анкети).

Висновок про соціальну сферу та життя учня.

Висновки та рекомендації

1. Загальні висновки про вікові та індивідуальні особливості учня, прояв обдарованості, галузі розвитку.

1. Рекомендації щодо стимулювання особистісного розвитку обдарованого учня та вдосконалення його навчання та виховання.

2. Які проблеми виникають в учня у спілкуванні з батьками, вчителями, однолітками?

3. Шляхи оптимізації психологічної, соціально-психологічної, моральної та духовної ситуації розвитку учня.

Критерії оцінювання складеної характеристики:

1. Самостійність у складанні характеристики.
2. Висвітлення усіх аспектів схеми вивчення особистості обдарованого учня.
3. Наявність у характеристиці обдарованого учня прикладів, які ілюструють рівень вияву певної якості та обґрунтовують висновки.
4. Структура характеристики (логічність та послідовність, відповідність запропонованому алгоритму, наявність додатків, анкет).
5. Обсяг та оформлення характеристики.
6. Відсутність списувань та плагіату з інтернету.

Увага! Для оцінювання психолого-педагогічної характеристики обдарованого учня студент зобов'язаний подати роботу на перевірку керівнику від кафедри психології щонайменше за тиждень до захисту практики. Не забувайте долучати до роботи анкети та результати вивчення обдарованого учня за допомогою пропонованих методик.

Максимально можлива оцінка – 10 балів.